

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Spp/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 1019201783
Dátum vydania rozhodnutia: 26. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1019201783.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Z. A. W. /., nar. XX. Y. XXXX, bytom L.. T. Y. XX, XX-XXX A., W. T., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 15199-5/2019-BA zo dňa 25. októbra 2019, konajúc o nesúhlase Krajského súdu v Žiline s postúpením veci, takto

r o z h o d o l :

Nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. 8Sa/104/2019 j e d ô v o d n ý .

Miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je Krajský súd v Trnave.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobkyňa sa žalobou (označenou ako „Odvolanie“) doručenu Krajskému súdu v Bratislave dňa 31. decembra 2019 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 15199-5/2019-BA zo dňa 25. októbra 2019 (ďalej „Napadnuté rozhodnutie“). Napadnutým rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu číslo 700-0020-GC09/2014-16 zo dňa 24. februára 2014 (ďalej „Prvostupňové rozhodnutie“) a Prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Prvostupňové rozhodnutie bolo vydané Sociálnou poisťovňou, pobočkou Trnava.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 8Sa/104/2019-6 zo dňa 27. marca 2020, právoplatným dňa 1. mája 2020, s poukazom na § 6 ods. 1 a ods. 2, § 9 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, § 18 ods. 2 a § 199 ods. 1 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline s odôvodnením, že Krajský súd v Bratislave nie je miestne príslušným na konanie v predmetnej veci.

3. Dôvodom postúpenia veci na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline bolo, že Prvostupňové rozhodnutie malo byť vydané Sociálnou poisťovňou, pobočkou Čadca (ide pravdepodobne o omyl Krajského súdu v Bratislave keďže Prvostupňové rozhodnutie bolo vydané Sociálnou poisťovňou, pobočkou Trnava) a miestna príslušnosť, keďže sa nedá aplikovať § 13 ods. 3 SSP, sa má určiť podľa § 13 ods. 1 SSP. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Nds/5/2018 zo dňa 23.

júla 2018 ako i na viaceré následné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Dôvodom neaplikácie § 13 ods. 3 SSP má byť skutočnosť, že žalobkyňa na území Slovenskej republiky nemá adresu trvalého pobytu a nie je zrejmé, či sa na území Slovenskej republiky zdržuje. Podľa Krajského súdu v Bratislave by sa podľa § 13 ods. 3 SSP v spojení s § 9 ods. 2 SSP mohlo postupovať iba, ak by sa miestna príslušnosť nedala určiť podľa § 10 až § 13 SSP, čo nie je posudzovaným prípadom. Rovnako však Krajský súd v Bratislave poukázal i na opačné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Nds/5/2018 zo dňa 28. júna 2018 a sp.zn. 5Nds/6/2018 zo dňa 28. júna 2018, ktoré však s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Nds/12/2018 zo dňa 28. novembra 2018 predstavujú ojedinelý odklon od konštantnej rozhodovacej praxe v obdobných veciach.

4. Krajský súd v Žiline, ktorému bola vec postúpená, predložil v súlade s § 18 ods. 3 SSP z dôvodu nesúhlasu so svojou miestnou príslušnosťou vec dňa 5. októbra 2021 na rozhodnutie Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky. Podľa názoru Krajského súdu v Žiline mu bola vec postúpená nesprávne, keďže pokiaľ v predmetnej veci podmienky miestnej príslušnosti v zmysle § 13 ods. 3 SSP chýbajú, čo Krajský súd v Žiline ustálil, je potrebné aplikovať § 9 ods. 2 SSP a nie § 13 ods. 1 SSP. Podľa Krajského súdu v Žiline § 13 ods. 3 SSP upravuje výnimku zo všeobecnej miestnej príslušnosti (výlučnú príslušnosť) čo znamená, že od začiatku neprichádza do úvahy všeobecná miestna príslušnosť a výlučná príslušnosť sa použije namiesto nej. Ak nie sú splnené podmienky na určenie miestnej príslušnosti podľa § 13 ods. 3 SSP má sa postupovať podľa § 9 ods. 2 SSP. Poukázal pritom na uznesenia Najvyššieho súdu SR v skutkovo rovnakých veciach sp.zn. 5Nds/5/2018 zo dňa 28. júna 2018, sp.zn. 5Nds/6/2018 zo dňa 28. júna 2018, sp.zn. 5Nds/8/2018 zo dňa 27. septembra 2018, sp.zn. 2Nds/6/2018 zo dňa 25. júla 2018, sp.zn. 2Nds/7/2018 zo dňa 27. septembra 2018 a sp.zn. 5Nds/13/2018 zo dňa 20. augusta 2019.

5. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti (§ 18 ods. 3 SSP) po tom, ako sa oboznámil s prejednávanou vecou dospel k záveru, že v danom prípade bola vec Krajskému súdu v Žiline postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie danej veci je miestne príslušný Krajský súd v Trnave.

6. Z predloženého spisového materiálu správnych súdov Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zistil, že žalobkyňa sa domáhala preskúmania zákonnosti Napadnutého rozhodnutia Sociálnej poisťovne. Žalobkyňa je občiankou Poľskej republiky s trvalým pobytom v Poľsku. Žalobkyňa je tak fyzickou osobou, ktorá na území Slovenskej republiky nemá adresu trvalého pobytu, sídla, miesta podnikania. Žalobkyňa sa ani na území Slovenskej republiky nezdržiava.

7. Podľa § 13 ods. 1 SSP miestne príslušným na rozhodovanie o všeobecných správnych žalobách (§ 6 ods. 2 písm. a/ a § 177 a nasl. SSP) je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni.

8. Podľa § 13 ods. 3 SSP v konaniach podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP (konania o správnych žalobách v sociálnych veciach) je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo; ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje. Sociálnymi vecami sa rozumie i rozhodovanie žalovanej Sociálnej poisťovne.

9. Keďže predmetom konania je rozhodovanie žalovanej Sociálnej poisťovne, v súlade s § 199 ods. 1 písm. a/ SSP ide o sociálnu vec. V konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach (§ 6 ods. 2 písm. c/ SSP) sa miestna príslušnosť spravuje podľa § 13 ods. 3 SSP a miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo a ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje.

10. Problematická situácia nastáva, pokiaľ miestnu príslušnosť nie je možné určiť podľa § 13 ods. 3 SSP z dôvodu, že žalobkyňa (ktorá je fyzickou osobou) na území Slovenskej republiky nemá adresu

trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo a ani sa na území Slovenskej republiky nezdržuje. Do úvahy prichádza aplikácia § 13 ods. 1 SSP tak, ako to uvádza Krajský súd v Bratislave, alebo aplikácia § 9 ods. 2 SSP tak, ako to uvádza Krajský súd v Žiline. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky si je v tejto súvislosti vedomý, že táto otázka bola v minulosti Najvyšším súdom SR rozhodovaná rozdielne.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp.zn. IV. ÚS 49/06 zo 14. septembra 2006 uviedol, že „Napriek skutočnosti, že v právnom poriadku Slovenskej republiky rozhodnutia všeobecných súdov vo veci samej nezaväzujú ostatných sudcov rozhodnúť analogicky v podobných prípadoch, taká situácia, keď súdy v druhovo rovnakej veci rozhodujú protichodným spôsobom, podkopáva efektívnosť fungovania systému spravodlivosti a neguje jeho elementárny princíp a základný predpoklad, ktorým je požiadavka, aby sa o rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom.“.

12. Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp.zn. IV. ÚS 14/07 zo 17. mája 2007 uviedol, že „K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť.“.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutia iných senátov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach sp.zn. 4Spp/1/2021 zo dňa 20. októbra 2021, sp.zn. 1Spp/2/2021 zo dňa 27. októbra 2021 a 3Spp/1/2021 zo dňa 16. decembra 2021, ktoré vec posudzovali jednotne tak, ako je uvedené ďalej, a ktoré je možné považovať za ustálený právny názor Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky.

14. Podľa názoru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, vychádzajúc pritom i z predchádzajúcich rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky uvedených vyššie, v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenie § 13 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak SSP neustanovuje inak. Podľa názoru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky ustanovenie § 13 ods. 1 SSP nie je možné obísť ani v prípade, že žalobkyňa na území Slovenskej republiky nemá adresu trvalého pobytu, na území Slovenskej republiky nepodniká a ani sa tu nezdržuje, keďže § 13 ods. 1 SSP takúto podmienku neupravuje a právna úprava § 13 ods. 3 SSP upravuje miestnu príslušnosť v sociálnych veciach (§ 6 ods. 2, písm. c/ SSP) za predpokladu, že v obvode krajského súdu má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo; ak takého súdu niet a žalobcom je fyzická osoba, je miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa fyzická osoba zdržuje a súčasne v zmysle § 9 ods. 2 SSP je možné postupovať len vtedy, keď miestne príslušný súd nemožno určiť podľa § 10 až 13 SSP. Pokiaľ § 13 ods. 3 SSP upravujúci osobitnú miestnu príslušnosť nie je možné použiť, neznamená to, že nie je možné použiť všeobecné ustanovenia § 13 ods. 1 SSP.

15. S poukazom na požiadavku aby sa o rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom, a s ohľadom na princíp právnej istoty, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v konkrétnom prípade možno určiť miestne príslušný súd v zmysle § 13 ods. 1 SSP, a teda nie je dôvod na aplikáciu § 9 ods. 2 SSP. Miestne príslušným súdom bude v tomto prípade krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni. Prvostupňové rozhodnutie bolo vydané Sociálnou poisťovňou, pobočkou Trnava, ktorá má sídlo v obvode Krajského súdu v Trnave. Krajský súd v Trnave je preto tým súdom, ktorý je miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie v danej veci.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

17. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 2:1. Odlišné stanovisko sa pripája k uzneseniu (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.